

EN TIDNING UTGIVEN AV
MYNDIGHETEN FÖR TILLGÄNGLIGA MEDIER
OCH PUNKTSKRIFTSNÄMNDEN

Nr 01
2022

PUNKTSKRIFTSLÄSARE

”Nu vill vi
ge tillbaka”

STÖTTEPELARE

Föreningen Punktfamiljer
hjälpes andra som har
barn med blindhet.

LÄSTIPS: FAMILJE-
RELATIONER

Kära läsare,

Kanske har du varit inne på webbplatsen, på någon av deras sociala medier eller varit på ett evenemang de ordnat? I det här numret träffar vi grundarna av Punktfamiljer. Föreningen som knyter samman familjer med barn med synnedsättning som läser punkt.

Vi får också möta en parasportare i judo – Nicolina Pernheim Goodrich. Hon menar att just judo är en sport som passar personer med synnedsättning extra bra. Du får också läsa om de nya tidskrifterna som går att prenumerera på i punktskrift och vilka nya bilderböcker som kommit under året. Och så berättar vi om vad MTM:s referensgrupp för punktskrift har haft för sig under året.

Trevlig läsning!

Anette Säfström, redaktör

anette.safstrom@mtm.se

Innehåll 1/2022

I korthet	3
Punktfamiljer	4–6
Nya tidskrifter	7
Aktuellt	8
Lästips för barn	9
Judomästaren Nicolina	10
Nya taktila bilderböcker	11
Punktskriftsnämnden	12

Vi punktskriftsläsare ges ut av Myndigheten för tillgängliga medier och Punktskriftsnämnden. November 2022, nr 1. Utgivning normalt 2 ggr/år.
Ansvarig utgivare: Magnus Larsson.
Redaktör: Anette Säfström, anette.safstrom@mtm.se.
Grafisk form: Blomqvist & Co.
Layout: Anette Säfström.
Redaktion: Eva Bengtsson, Helén Åberg, Catinka Grunditz, Sofia Alsterhag, Catarina Ek.
Adress: Myndigheten för tillgängliga medier, Box 51, 201 20 Malmö
Prenumeration är gratis. Telefon 040-653 27 20 eller e-post punktskrift@mtm.se. Vi punktskriftsläsare finns i punktskrift och i tryckt version.
Foto omslag: Elliot Elliot

Älvdalska får eget punktskriftsalfabet

Älvdalska görs just nu tillgänglig i punktskrift. Arbetet påbörjades i slutet av 2021 efter att den språkintresserade studenten Harris Mowbray från Washington i USA lagt fram förslaget hos Punktskriftsnämnden.

Då älvdalskan har ett tiotal skrivecken som inte finns i svensk punktskrift var det första steget att ta fram ett bra utseende för de tecknen. Fredrik Larsson, vice ordförande i Punktskriftsnämnden och avancerad punktskriftsanvändare, är ansvarig för att ta fram rekommendationen för punktskrift på älvdalska och ska presentera förslaget med de nya tecknen för Punktskriftsnämnden i november:

– Nästa steg blir att se till att det nya alfabetet blir infört i skärmläsare, punktskriftskrivare och typsnett., säger han.

Taktila väggalmanackan 2023 – med naturen i fokus

I 2023 års taktila väggalmanacka utforskar vi naturen. Månadsbilderna kryllar av kryp och myllrar av vackra naturmotiv. Varje månad har som vanligt ett boktips och den här gången möter vi både välkända kryp och sällsynta och hotade arter och miljöer. Också miljökympar som vågar höja sina röster och författare som delar tankar och kunskap. Bland tipsen finns även böcker för barn och ungdomar.

Du som har en synnedsättning och läser punktskrift kan beställa almanackan via Iris Hjälpmedel, telefon 08-399400 eller e-postadress info@irishjalpmedel.se

Böckerna i lästipsen finns att låna i punktskrift genom MTM. Kontakta vår Punktskrifts- och prenumerationsservice.

Foto: Patrick Lundberg

Förra kulturministern invigde MTM i Malmö

I maj var dåvarande kulturministern Jeanette Gustafsdotter på besök hos MTM i Malmö för att inviga myndighetens kontor. MTM flyttade från Stockholm till Malmö 2020, men på grund av pandemin sköts invigningen av lokalerna upp.

Under invigningen berättade medarbetare på MTM om vikten av tillgänglig läsning och visade upp MTM:s utbud av produkter och tjänster. Allt från hur talböcker och Legimus fungerar, hur MTM jobbar för att fler förlag ska göra tillgängliga böcker från början till hur man läser taktilt med punktskrift. Jeanette Gustafsdotter fick också höra om Punktklubben och våra olika taktila bilderböcker och spel.

Öppettiderna för Punktskrifts- och prenumerationstjänsten under jul och nyår meddelas på mtm.se och på Facebook i december.

Läs årets Nobelpristagare via Legimus

Årets Nobelpristagare i litteratur, Annie Ernaux föddes 1940 i Normandie och växte upp i en arbetarfamilj. Som den första i sin familj fick hon möjlighet att läsa vidare. Hon undervisade i litteratur innan hon 1974 debuterade som författare. I Legimus finns hennes två böcker **Sinnessas tid** och **En flickas memoarer** som punktskriftsböcker. Även den svenske Nobelpristagaren i fysiologi eller medicin, Svante Pääbos bok **Neandertalmänniskan** finns som punktskriftsbok.

Grundarna av
Punktfamiljer:
Annette Fredriksson,
Sofie Degerland
och Charlotta
Finnman.

DE SPRIDER VÄRME OCH KUNSKAP TILL ANDRA FAMILJER

Intresset för föreningen Punktfamiljer har ökat snabbt sedan starten för tre år sedan. Behovet att träffa andra som har barn med blindhet är stort och föreningens plattformar med tips och evenemang växer hela tiden. Vi träffade grundarna Annette, Sofie och Charlotta.

TEXT: CATARINA EK FOTO: ELLIOT ELLIOT

Sofie Degerland, Charlotta Finnman och Annette Fredriksson bor i Stockholm och har känt varandra i ett tiotal år. De är föräldrar till barn med blindhet som är i ungefär samma ålder. De träffades i olika föreningar för barn med synnedsättning. Men arrangemangen blev allt färre och därmed kontakten med familjer i samma situation.

– Vi kände att det behövdes komplement, säger Sofie och fortsätter:

– Det är en viss skillnad på vardagsproblematiken när man har barn med blindhet. Det känns skönt att träffa människor som är i samma situation, vid alla andra tidpunkter särskiljer vi oss alltid som familjer.

De tre bestämde sig för att starta en förening och ha möten på café Thelin i Stockholm. Punktfamiljer föddes och de bjöd in sina nätverk till träffarna.

– Just som vi startat föreningen kom pandemin! Det var då vi började med digitala föräldrakvällar. Med dem nådde vi familjer inte bara i Stockholm utan i hela landet.

Sofie, Charlotta och Annette är föreningens tre ideellt arbetande styrelsemedlemmar. Den har inga andra medlemmar eller avgifter. Alla är välkomna att medverka; föräldrar, syskon och andra anhöriga till barn med blindhet men också de som är nyfikna på hur livet med barn med blindhet är.

Förutom webbplatsen punktfamiljer.se finns de på Instagram och Facebook. Här sprider de information om stöd och hjälpmedel, tips på exempelvis syntol-

kade filmer och föreställningar och mycket annat.

På Facebook har de även en sluten grupp som har fokus på föräldrastöd. Det finns många runt om i landet som känner sig ensamma i sin situation och responsen i den gruppen har varit väldigt bra.

– Vi minns ju när vi satt där med en ettåring och inte visste hur man skulle göra. Hur ska det här gå? Men tack och lov var det alltid någon som sa att det här kommer att gå bra, säger Charlotta.

Om föreningen Punktfamiljer

Punktfamiljer är en förening för familjer med barn som läser punktskrift. Föreningen startades 2019. På webbplatsen Punktfamiljer.se finns råd och tips om förskola och skola för både föräldrar och skolpersonal. Här finns också en checklista och filmer med praktiska tips för att underlätta vardagen och förslag på lekar och spel.

Föreningen arrangerar också aktiviteter och evenemang som kan man följa på deras Facebook och Instagramkonton.

Punktfamiljer

Tankar från en punktförälder!

"Allt behöver inte vara pedagogiskt genomtänkt och självständighetsyttande träning".

Skärmdumpar från Punktfamiljers Instagram och webbplats där de delar tips, pepp och kloka tankar.

"Alla är välkomna; föräldrar, syskon och andra anhöriga till barn med blindhet men också de som är nyfikna på hur livet med barn med blindhet är."

– Nu vill vi ge tillbaka!

De anordnar digitala träffar och brukar ha ett tema per månad, senast handlade det om hur syskon till barn med blindhet kan påverkas. Deras egna barn, som nu är tonåringar, har varit med några gånger.

– De blir förebilder för de yngre barnen och får frågor som "När fick du din första telefon – hur gjorde du då?"; berättar Sofie.

Många hör av sig till föreningen med frågor. Det kan vara en förälder som undrar hur hen ska ➔

➔ hjälpa sitt barn att lära sig klockan, eller en familj som vill ha tips på hur det funkar med skolbyten och färdtjänst.

– Vi är inga experter men vill gärna bidra med våra samlade erfarenheter, säger Sofie.

Punktfamiljer kommer att fortsätta med de digitala träffarna men ska också anordna fysiska träffar.

– Efter pandemin vill vi satsa på fler fysiska träffar så att familjerna får tillfälle att träffas, säger Annette som också gärna ser att de kan anordna läger.

I september anordnade Punktfamiljer en familjedag i Fruktparken i Liljeholmen i Stockholm. Det kom närmare 30 personer, tio barn med blindhet och deras syskon och föräldrar. Dagen fokuserade på fysisk aktivitet, bland annat visade en personlig tränare parkens utegym och ett fotbollslag var med och gjorde bollövningar.

– Några familjer bestämde med fotbollsspelarna att träffas igen veckan därpå, säger Sofie, glad över lagets positiva gensvar.

Vi Punktskriftsläsare frågar Sofie, Charlotta och Annette om hur viktig de tycker att punktskriften är. Ingen av dem läser punkt-

*Du är inte ensam!
Punktfamiljer finns
här för att göra
skillnad och hjälper
gärna till.*

Citat från Punkt-
familjers hemsida

De taktila bilderböckerna väcker minnen från när barnen var små. Här Sofie Degerland med boken **Den mycket hungriga larven.**

skrift flytande även om ambitionen funnits. Men för alla tre var det självklart att barnen skulle lära sig det. När barnen var små barn var de medlemmar i MTM:s Punktklubben och fick både taktila böcker och punktböcker därifrån. Någoting med den mänskliga hjärnan gör att inlärningsprocessen stärks mellan pappret och penna, för barn med blindhet blir punktskriften jämförbar.

– Min dotter satt och lekte med Perkinsmaskinen (punktskriftsmaskin) och tryckte på samma sätt som ett seende barn sitter och

ritar och skriver, minns Charlotta.

– Och lär man sig inte läsa punkt kan man inte skriva, konstaterar Annette.

Inför fotograferingen till den här intervjun bad Vi Punktskriftsläsare dem att ta med några böcker. Charlotta berättar att när hon letade fram den taktila boken *Den mycket hungriga larven* läste och mindes hennes nu 17-åriga dotter den med nöje. Annette har också sparat barnböckerna. Om hennes son i framtiden får barn måste han ju kunna läsa med dem. ●

NYA TIDSKRIFTER ATT PRENUMERERA PÅ

Som vi skrev om i Vi punktskriftsläsare nr 2 2021 undersöker vi just nu vilka tidningar som är populärast att prenumerera på i punktskrift och vilka nya tidningar ni läsare önskar i utbudet. Vi efterfrågade då feedback på vilka tidningar ni vill läsa. Vi har nu sammanställt önskemålen och kan presentera tre nya tidskrifter i utbudet. Det är **Modern psykologi**, **Sans** och **Vego**.

Vi sparar alla inkomna förslag på nya tidningar inför nästa undersökning så även om inte något av dina önskemål kom med i denna omgång är det möjligt att det dyker upp i tidningsutbudet längre fram.

Vill du prenumerera på någon av de här tre tidskrifterna? Hör av dig till MTM:s Punktskrifts- och prenumerationsservice. Prenumerationen kostar 100 kr per år per tidning. Som vanligt går det bra att först beställa ett nummer och testa innan du bestämmer dig för om du vill börja prenumerera.

Öppettider för Punktskrifts- och prenumerationsservice är måndag till torsdag, klockan 9–12.

Telefon: 040 653 27 20

E-post: punktskrift@mtm.se

Om tidningarna

Modern psykologi

Vill du veta mer om hur vi människor fungerar, eller kanske vill du få tips på hur du kan ta hand om din hjärna? Då kan populärvetenskapliga Modern Psykologi vara något för dig. Tidningen skriver om allt som har med beteenden, känslor och relationer att göra. Både i längre reportageform och i kortare texter med matnyttig information. Tidskriften kommer ut med tio nummer per år.

Sans

För dig som gärna läser längre och djupgående artiklar om bland annat vetenskap, kultur, filosofi och idédebatt. Tidskriften diskuterar olika samhällsfrågor och synsätt och skriver om samtidens tro och vetande med ett sekulärt perspektiv. Tidskriften kommer ut med fyra nummer per år.

Vego

En tidning för dig som önskar fördjupa din matlagning med fokus på vegetariska rätter. Fräscha och lättlagade vegetariska recept väntar dig i den här tidningen. Varje nummer bjuder på kreativa recept, längre inspirerande artiklar, kostråd och allt annat om vegomat du kan tänka dig. Tidskriften kommer ut med sex nummer per år.

Nya tidskrifter som envägslån

Tidskrifterna **Fronesis** och **Lyrikvännen** går nu att beställa i punktskrift som envägslån via Legimus. Fronesis går på djupet med samtidens sociala och politiska frågor och kommer ut med fyra nummer per år. Lyrikvännen bevakar poesin ur olika perspektiv, skriver om författarskap och publicerar dikter. Den kommer ut med sex nummer per år. Håll utkik efter nya nummer av dessa två tidskrifter via Nyförvärvslistan eller på Legimus.

Lärorika diskussioner om punktskrift

Under 2022 har referensgruppen för punktskrift på MTM gjort tester och diskuterat utvecklingsområden för punktskriften. Eva Bengtsson, punktskriftsspecialist på MTM summerar arbetet.

Många olika typer av förbättringar har varit uppe för diskussion. Man har pratat om allt från utformning och kvalitetsuppföljning till avancerad punktskrifts-layout. Ledamöterna har testat hur man bäst återger rubriker, rubriknivåer och listor i punktskrift, var man ska bryta en volym för att inte störa läsningen. De har även tyckt till om innehållet och produktionen av Vi punktskriftsläsare.

Just nu utvärderar vi på MTM resultaten av testerna och återkommer längre fram när vi sam-

manställt och analyserat dem. Vi har alla enats om att arbetet i referensgruppen varit roligt, lärorikt och stimulerande!

Gruppen har också fått information om den utveckling inom punktskriftsområdet som sker på flera håll på MTM. Det nya formatet för e-textböcker, Epub 3, är ett exempel. E-textböcker används ofta av högskolestudenter med synnedsättning för att läsa böcker med hjälp av digital punktskriftsdisplay, eller en lokalt installerad talsyntes. Att gå över till Epub 3 leder till bättre tillgänglighet för till exempel tabeller och matematik.

Under hösten pågår också ett pilotprojekt som tar avstamp i en förstudie om hur MTM:s nordiska systemmyndigheter, finska Celia och norska NLB, använder tjäns-

Foto: Therese Andersson

ten Bookshare – en USA-baserad online-katalog som innehåller omkring en miljon titlar. Målgruppen för projektet är studenter som studerar på högskolenivå.

Referensgruppens sista möte var i augusti och en ny grupp håller i skrivande stund på att sättas samman. ●

TEXT: EVA BENGTSSON

Foto: Viktor Jonasson

Utställningen **Malmö med fingertopparna** visas på Stadsbiblioteket i Malmö fram till februari.

Taktila byggnader ställs ut i Malmö

Hur känns en stad? Med hjälp av taktil arkitektur ville Stadsbyggnadskontoret i Malmö göra staden mer tillgänglig för den som ser med fingrarna. De tog därför fram 3D-printade modeller av några av Malmös framträdande byggnader.

Modellerna som består av en miljövänlig beständig plast har tidigare visats både på Form/Design Center och på Malmö Museer och nu har turen kommit till Stadsbiblioteket. Bland andra

Hyllie Vattentorn, Johanneskyrkan och Malmö Live finns representerade. Även Turning Torso finns som taktil modell men den ställs ut på biblioteket Masten 2 i Västra hamnen.

– Det är viktigt att alla kan ta del av den stadsmiljö man lever i. Just dessa 3D-modeller ger en ökad möjlighet till det, säger Karin Larsson, tillgänglighetsstrateg och utvecklingsamordnare på Malmö stadsbibliotek.

Relationer kan vara härliga – och svåra. Här är tips på böcker som handlar om relationer inom en familj på olika sätt. Böckerna finns både i punktskrift och som talbok i Legimus.

TEXT: IDA BENGMARK

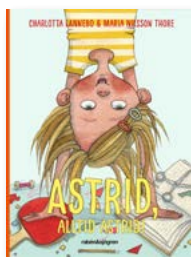
Illustration: Moa Hoff

Om relationer inom familjen

Astrid, alltid Astrid av Charlotta Lannebo

Om man är yngst av fyra syskon, som Astrid, är det mycket i livet som är orättvist. Syskonen får göra saker som hon inte får, hon blir avbruten hela tiden och måste gå på fritids fastän hon hatar det. Då gäller det att vara klurig och hitta knep för att få som man vill. Tur i oturen att Astrid är proffs på just det!

Rekommenderad ålder: 6–9 år.

Viggo och mammalivet av Lisa Bjärbo

Mamma flyttar till Sverige igen! Men hon ska inte bo tillsammans med Viggo, Nils och pappa, utan i en egen lägenhet. Det var länge sedan de alla bodde tillsammans, men det känns ändå annorlunda med mamma i samma stad. Nu ska Viggo leva varannan veckaliv. Mammans lägenhet är säkert superlyxig i jämförelse med pappas hus, men kommer det verkligen att bli som Viggo tänkt sig? **Rekommenderad ålder: 6–9 år.**

En äkta ljugis av Ingrid Olsson

Vad skulle Elias tycka om att mammas nya pojkvän flyttade in hos dem? Elias tänker, men det enda han egentligen tänker på är pappa. Pappa är fortfarande så ledsen över skilsmässan. Elias vill att alla ska må bra, men det är svårt när alla vill olika. Därför säger han i stället det som hans föräldrar vill höra. Den ena lögnen leder till nästa, och till slut blir det svårt att hålla reda på vad som är sant. **Rekommenderad ålder: 9–12 år.**

En hemlig syster av Ida Ömalm Ronvall

Isak går på gymnasiet, tränar och träffar kompisar. Fanny har precis flyttat hemifrån och börjat jobba. De hade förmodligen aldrig träffats, om det inte vore för pappret Isak hittar på sin pappas kontor. "Bekräftelse av faderskap" står det på pappret. Har han ett syskon? Vad gör man när man upptäcker att man har en syster som man aldrig känt till? **Rekommenderad ålder: 12–15 år.**

”I judo behövs inga speciallösningar”

Hon började med judo redan som liten. Nu är Nicolina Pernheim Goodrich själv tränare och inspirerar barn med synnedsättning att prova sporten.

TEXT: CATINKA GRUNDITZ

FOTO: KARL NILSSON/SVERIGES PARALYMPISKA KOMMITTÉ

Nicolina Pernheim Goodrich var fyra år när hon första gången följde med sin pappa på träning. Han var judotränare och det hela slutade med att hon deltog tillsammans med alla andra, på samma villkor. Den enda anpassningen hon fick var ledsagning, till exempel när de fick instruktioner för olika grepp och rörelser i övningarna.

– Ens ledsagare blir en naturlig träningspartner kan man säga.

Nicolina Pernheim Goodrich tillhör tävlingsklass B1, som är för blinda, inom Paralympics Judo. Judokas i B1 bär en röd cirkel på tävlingsdräktens båda överarmar, för att tränare, domare eller träningskamrater ska veta vem som behöver ledsagning vid till exempel olika övningar. Sen finns

också klasserna B2 och B3 för olika grader av synnedsättning.

Vilket är ditt bästa judominne?

– Det största är utan tvekan Tokyo när jag lyckades kasta Ukraina, rankad världsetta! Att det var just där, i Tokyo och judons hemland Japan, gjorde det extra stort.

Ett annat starkt minne är första gången hon tränade judo tillsammans med andra ungdomar med synnedsättning. Det var under ett träningsläger när hon var 14 år.

– Då insåg jag hur bra jag faktiskt var på judo. Det var efter den upplevelsen som jag verkligen började satsa på sporten. Och så var det roligt att träffa kompisar som hade samma intresse och förutsättningar som jag själv.

Nicolina Pernheim Goodrich

Bor: I Göteborg

Född: 1991

Meriter: Paralympics: Beijing 2008, London 2012, Rio de Janeiro 2016 och Tokyo 2021. Tre EM-guld och brons i EM och VM.

Jobb: Fysioterapeut, jobbar som synpedagog med barn och ungdomar med grav synnedsättning eller blindhet.

Foto: Anette Säfström

Taktil idolbild på Nicolina Pernheim som Punktklubbens medlemmar fått.

Nicolina Pernheim Goodrich menar att judo passar många och särskilt om man gillar fart och att det händer saker. Dessutom är det bra träning för hela kroppen med balans och fallteknik, menar hon.

– För mig som har synnedsättning har det varit jättebra att träna på att ramla utan att slå sig. Det fina med judo är också att det inte krävs, och finns inte heller, någon special-judo för personer med synnedsättning. Eftersom det är en kontaktsport så behövs inga speciallösningar. Alla behöver jobba i par och hålla i varandra, så du tränar med ledsagare. Det kan vara en familjemedlem eller en extra tränare.

Svenska Judoförbundet är ansvariga för all judo för personer med synnedsättning i Sverige. Om klubben inte har erfarenhet så får de ta hjälp från förbundet.

Vad vill du säga om man är nyfiken på judo?

– Testa! Det är jättekul. Jag är själv tränare på judoläger för barn och ungdomar med synnedsättning.

Den här intervjun med Nicolina skickades ut till Punktklubben, som hon varit stolt medlem i som barn:

– Som en av de första medlemmarna när den startade! ●

Lyssna på när Juniorsporten träffar Disa Winberg, en av Nicolinas judoelever:
sverigesradio.se/avsnitt/1288726

Nya taktila bilderböcker

Maja tittar på naturen – vintern

Boken baseras på Lena Andersons och Ulf Svedbergs böcker om Maja där innehållet är indelat efter de fyra årstiderna. Sommaren finns redan som taktil bilderbok i Legimus och böckerna om vår och höst väntas bli klara under 2023. Boken har svällpappersbilder, punktskrift och tryckt text i storstil.

Böckerna finns att låna i Legimus eller att köpa på mtm.se

God natt min Lilla Kanin

En mysig bok för de minsta. Av Jörg Mühle och med kollagebilder i många olika material, utformade av Kristina Schollin-Borg. Text i punktskrift och tryckt storstil och med tecken som stöd.

Handbok för superhjältar

Första boken i den populära bokserien från Rabén & Sjögren av Elias och Agnes Våhlund. För barn i åldrarna 6-9 år. Tryckt punktskrift, sju illustrationer i kollageteknik utformade av Annica Norberg, och med följande originalbok. Boken är en nordisk samproduktion mellan MTM i Sverige, NLB i Norge och Celia i Finland.

MTM har efter stor efterfrågan också tryckt fler exemplar av klassikern **Raska på Alfons Åberg** av Gunilla Bergström.

Ny produkt för barn som lär sig bilder

Genom att läsa bilderböcker lär sig barn förstå bilder, bildspråk och bildens förmåga att representera handlingen. Även för barn med andra funktionsnedsättningar kan taktila bilderböcker vara vägen till stimulerande läsning.

Punktkassen och Punktväskan kompletteras snart av Taktila Bildlådan, MTM:s nya material för barn med synnedsättning. Taktila Bildlådan är ett inspirationsmaterial som hjälper den vuxne att introducera barnet i att förstå taktila bilder. Det består av praktiskt övningsmaterial, två texthäften med information och övning och beställs genom barnets syncentral.

Liksom Punktkassen och Punktväskan beställer man Taktila Bildlådan för ett specifikt barn genom syncentralen men beställningen kan göras på önskemål av vem som helst i barnets omgivning, till exempel pedagoger eller anhöriga. Mer information kommer vid lanseringen under 2023.

Foto: Åsa Siller

Taktila Bildlådan lanseras under 2023.

På gång i Punktskriftsnämnden

I förra numret av Vi punktskriftsläsare berättade vi att nämnden ser ett behov av bättre stöd för svensk punktskrift när man läser och skriver digital text. Det ledde till att David Renström på företaget Insyn har uppdaterat Liblouis-tabellen för svensk sexpunktsskrift under året.

Liblouis är ett system som används av flera olika hjälpmedel och punktskriftsskärmar. Kanske är inte alla bekanta med Liblouis, men har stött på problem med att använda punktskrift i olika hjälpmedel, eller med punktskriftsskrivare. Vi tror att det kan göra stor skillnad att stödet för svensk punktskrift nu är uppdaterat.

En viktig del handlar om att kunna skriva text med ett punktskriftstangentbord. Det blir vad man här kallar en bakåtöversättning. Punktskriftstecknen översätts alltså till vanlig text. Det har tidigare inte fungerat med till exempel JAWS-skärmläsare, men fungerar nu.

Vidare har många bokstäver med diakritiska tecken lagts till, alltså olika accenter och liknande tecken. Här handlar det mycket om att skapa stöd för läsning av olika språk.

De olika tecken som används för punktlistor har också lagts till. Olika former av listor, och symboler i listor, är ju vanligt förekommande i många typer av text.

Några av de vanligaste emojierna har lagts till. Emojier eller smileys är vanliga i chattar till exempel. Det finns flera tusen olika emojier, och att ta fram bra sätt att återge många av dem i punktskrift återstår att göra, men är med i framtida planer för nämnden.

Till sist, men verkligen inte minst, så finns det nu stöd för svensk kortskrift i Liblouis-tabellen. Det

gäller både nivå 1 och 2. Det betyder också att det nu finns tre olika auktoriserade punktskriftstabeller för svensk sexpunktsskrift i Liblouis: en för fullskrift och två för de båda förkortningsnivåerna i kortskriften.

Lite längre fram kommer nämnden att bjuda in till ett online-seminarium för att berätta om nyttan med det uppdaterade stödet i Liblouis, samt också berätta om hur man rent praktiskt ställer in sin utrustning som exempelvis Iphone, JAWS och punktskriftsskrivare.

Stöd för svensk åttapunktsskrift är ett framtida och stort arbete. Nämnden har under året börjat med detta, en förstudie inför arbetet att designa en rekommendation för svensk åttapunktsskrift. ●

TEXT: BJÖRN WESTLING, SEKRETERARE I PUNKTSKRIFTSNÄMNDEN

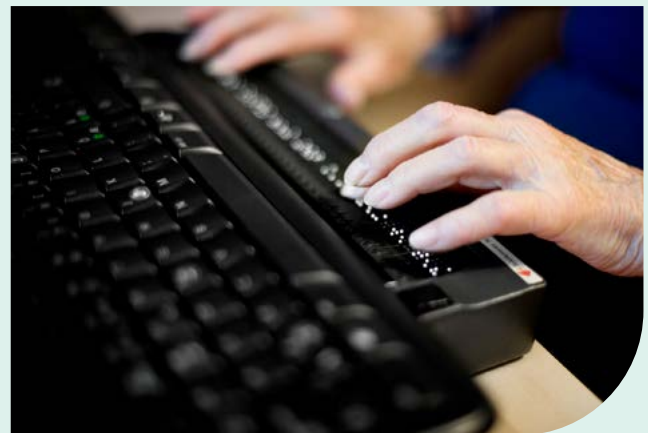

FOTO: FOTOGRAFINA

Under året har Punktskriftsnämnden arbetat med att uppdatera Liblouis, ett system som används av flera hjälpmedel och punktskriftsskärmar.